KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.12.2025 r.
COM(2025) 766 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

na temat statystyk zestawianych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 2150/2002 w sprawie statystyk odpadów oraz na temat ich jakości

1. Wprowadzenie

Rozporządzeniem (WE) nr 2150/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2002 r. w sprawie statystyk odpadów[1] („rozporządzenie") ustanowiono ramy tworzenia statystyk dotyczących odpadów w Unii Europejskiej (UE). Art. 8 ust. 1 rozporządzenia stanowi, co następuje.

> *W przeciągu pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz ponownie co trzy lata w okresie późniejszym Komisja składa przed Parlamentem Europejskim oraz Radą sprawozdania w sprawie statystyk zestawionych w zastosowaniu niniejszego rozporządzenia, w szczególności ich jakości, jak również związanego z nimi obciążenia przedsiębiorstw.*

Niniejszy dokument jest siódmym sprawozdaniem sporządzonym w celu wypełnienia tego obowiązku. Poprzednie sprawozdania opublikowano w latach 2008[2], 2011[3], 2014[4], 2016[5], 2020[6] oraz 2022[7].

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres sprawozdawczy między 2020 r. a 2022 r. (dane za rok referencyjny), w odniesieniu do którego państwa członkowskie przekazały dane odpowiednio w 2022 r. i 2024 r.

2. Rozporządzenie w sprawie statystyk odpadów

Celem rozporządzenia jest ustanowienie ram dla tworzenia statystyki UE w zakresie wytwarzania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Zapewnia ono spójny sposób gromadzenia i przekazywania danych dotyczących odpadów we wszystkich państwach członkowskich UE i krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), co zwiększa dokładność, wiarygodność i porównywalność statystyk odpadów. Promuje ono przejrzystość danych dotyczących odpadów i zapewnia do nich dostęp decydentom, naukowcom i ogółowi społeczeństwa.

Państwa członkowskie muszą gromadzić dane dotyczące wytwarzania odpadów (w podziale na działalność gospodarczą, gospodarstwa domowe i inne źródła), przetwarzania odpadów (recykling, odzysk, unieszkodliwianie itp.) i gospodarowania odpadami (w tym transportu odpadów i handlu nimi) oraz przekazywać je Komisji (Eurostatowi) co dwa lata w ciągu 18 miesięcy od końca roku referencyjnego[8].

Eurostat publikuje dane dotyczące odpadów w formacie przyjaznym dla użytkownika, co umożliwia łatwy dostęp i porównanie między państwami członkowskimi.

---

1 Dz.U. L 332 z 9.12.2002, s. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2150/2010-10-18.
2 COM(2008) 355 final z 13.6.2008.
3 COM(2011) 131 final z 17.3.2011.
4 COM(2014) 79 final z 14.2.2014.
5 COM(2016) 701 final z 3.11.2016.
6 COM(2020) 54 final z 14.2.2020.
7 COM(2022) 719 final z 15.12.2022.
8 Rozporządzenie (WE) nr 2150/2002, sekcja 7 pkt 2 załączników I i II.

Oprócz statystyk dotyczących wytwarzania i przetwarzania odpadów dane zgromadzone na podstawie rozporządzenia stanowią również podstawę statystyk dotyczących zagadnień politycznych, takich jak gospodarka o obiegu zamkniętym[9] i cele zrównoważonego rozwoju[10].

3. Działania, które przeprowadzono od czasu sporządzenia poprzedniego sprawozdania

3.1. Zmiany w formacie sprawozdań

Oprócz danych przekazywanych Komisji (Eurostatowi) na podstawie rozporządzenia państwa członkowskie przesyłają również sprawozdanie dotyczące jakości. Od czasu gromadzenia danych w 2024 r. zaktualizowano format sprawozdania dotyczącego jakości, który przyjął postać jednolitej zintegrowanej struktury metadanych (SIMS)[11] – znormalizowanych ram sprawozdawczości, w których w zharmonizowanym formacie oraz z wykorzystaniem międzynarodowego standardu technicznego (SDMX) zintegrowane zostają metadane i informacje dotyczące jakości. Aktualizacja ta zapewnia bardziej szczegółową i solidniejszą strukturę, dostosowaną do najlepszych praktyk w różnych dziedzinach statystyki. Ponadto sprawozdanie dotyczące jakości zawiera nową tabelę służącą ocenie kwestii związanych z zakresem danych, umożliwieniu zidentyfikowania luk w rozliczaniu odpadów oraz poprawie ogólnej dokładności szacunków dotyczących wytwarzania odpadów.

3.2. Posiedzenia grupy roboczej ds. statystyk odpadów

Aby zwiększyć porównywalność i jakość danych, Eurostat co roku organizuje posiedzenia grupy roboczej ds. statystyk odpadów, w której skład wchodzą eksperci krajowi z krajowych urzędów statystycznych państw członkowskich UE, EFTA i krajów kandydujących. Od czasu ostatniego sprawozdania (w 2022 r.) odbywały się coroczne spotkania, każde z nich trwające półtora dnia, podczas których grupa robocza omawiała gospodarkę o obiegu zamkniętym, sprawozdawczość w zakresie odpadów komunalnych, odpadów rolniczych, osadów ściekowych i odpadów mineralnych oraz podręcznik Eurostatu na 2024 r.

3.3. Wizyty krajowe

Komisja (Eurostat) przeprowadza w państwach wizyty dwustronne w celu omówienia kwestii technicznych i lepszego zrozumienia stosowanej metodyki i jej wpływu na porównywalność danych. Od czasu ostatniego sprawozdania odbyły się cztery wizyty: w Niderlandach, Hiszpanii, Finlandii i Bułgarii. Koncentrowały się one na danych zgłoszonych na podstawie

[9] Ramy monitorowania – Gospodarka o obiegu zamkniętym – Eurostat.
[10] Informacje na temat danych – Cele zrównoważonego rozwoju – Eurostat.
[11] Zalecenie Komisji (UE) 2023/397 z dnia 17 lutego 2023 r. w sprawie metadanych referencyjnych i raportów jakości dla Europejskiego Systemu Statystycznego, zastępujące zalecenie 2009/498/WE w sprawie metadanych referencyjnych dla Europejskiego Systemu Statystycznego Dz.U. L 53 z 21.2.2023; ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/397/oj.

rozporządzenia, a w stosownych przypadkach dotyczyły również dodatkowych strumieni odpadów (tj. odpadów żywności, baterii, odpadów elektronicznych i elektrycznych oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji). Takie wizyty usprawniają komunikację i umożliwiają wymianę informacji z odpowiednim państwem na temat metodyki, zapewniając lepsze zrozumienie procesów i wyzwań, z jakimi mierzą się poszczególne państwa w odniesieniu do statystyk odpadów. Ponadto stanowią szybszy i skuteczniejszy sposób omawiania i rozwiązywania złożonych kwestii.

3.4. Jakość danych przesłanych od czasu sporządzenia ostatniego sprawozdania

3.4.1. Terminy przekazywania danych

Terminowość sprawozdawczości w zakresie gromadzenia danych za lata referencyjne 2020 i 2022 utrzymała się na stałym poziomie w porównaniu z poprzednimi latami.

Zbiory danych dotyczących wytwarzania i przetwarzania odpadów były zasadniczo przedkładane w terminie. W odniesieniu do roku referencyjnego 2020 swoje dane w terminie przedłożyło 25 państw członkowskich i jedno państwo EOG, natomiast w odniesieniu do roku referencyjnego 2022 terminu przedłożenia danych dotrzymało 21 państw członkowskich i dwa państwa EOG.

W przypadku niektórych państw wystąpiły jednak opóźnienia w przekazywaniu danych za rok referencyjny 2022. Niektóre państwa przedłożyły również po upływie terminu sprawozdania dotyczące jakości, przy czym dwa państwa UE nadal nie przedłożyły sprawozdań, prawdopodobnie z powodu wprowadzenia w tym roku nowego formatu sprawozdania dotyczącego jakości. Otrzymano również dobrowolne zgłoszenia od sześciu krajów Bałkanów Zachodnich (Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Macedonii Północnej, Albanii, Serbii i Kosowa[*]) oraz Turcji, przy czym pełne zbiory danych i sprawozdania dotyczące jakości przedłożyły terminowo cztery kraje. Eurostat wysłał przypomnienia i interweniował w przypadkach braku zgłoszeń. Zatwierdzone dane opublikowano w internetowej bazie danych Eurostatu za lata referencyjne 2018, 2020 i 2022, wraz z artykułami Statistics Explained i innymi produktami informacyjnymi[12].

3.4.2. Kompletność

Od 2010 r. dane dotyczące wytwarzania odpadów są coraz bardziej kompletne. Wyraźnie zmniejszyła się liczba brakujących danych i państw przesyłających niekompletne odpowiedzi, a żadne z państw UE i EOG nie zgłosiło brakujących danych za oba lata referencyjne.

[*] Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

[12] Nowe pozycje (rok referencyjny: 2022): https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241017-1.
wskaźniki dotyczące gospodarowania odpadami: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_management_indicators.

Sprawozdania dotyczące wytwarzania odpadów za rok referencyjny 2022 przedłożyło również sześć krajów Bałkanów Zachodnich (Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Macedonia Północna, Albania, Serbia i Kosowo) oraz Turcja.

Podobna poprawa nastąpiła w zakresie danych dotyczących przetwarzania odpadów, przy czym za lata referencyjne 2020 i 2022 nie zgłoszono żadnych brakujących danych. Niektóre państwa zgłaszają jednak dane poufne. Wymaga to dodatkowego wtórnego przetwarzania w celu zapewnienia poufności, co pozwala zapobiec pozyskiwaniu wrażliwych danych krajowych z danych poufnych. Procedura ta zapewnia ochronę informacji poufnych, umożliwiając jednocześnie publikację danych zagregowanych.

3.4.3. Adekwatność

Zbiór danych zawiera wyczerpujące informacje na temat wytworzonych odpadów i ich przetwarzania. Klasyfikuje się w nim odpady według substancji i sektora działalności, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania odpadami. Nie uwzględnia on jednak w pełni odpadów jako zasobu, ponieważ występują pewne ograniczenia, w tym brak danych na temat współczynników recyklingu, przywozu i wywozu odpadów oraz etapów wstępnego przetwarzania. Ponadto właściwości odpadów mają charakter dynamiczny i istnieje możliwość, że substancje zostaną policzone podwójnie. Oba te czynniki mogą mieć wpływ na dokładność. Dane są wprawdzie przydatne do zarządzania infrastrukturą gospodarowania odpadami, jednak wspomniane niedociągnięcia oznaczają, że dane te nie są w pełni odpowiednie do monitorowania praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym.

3.4.4. Dokładność

Dokładność danych dotyczących wytwarzania odpadów jest zagwarantowana dzięki kompleksowemu podejściu, które łączy statystyki ze wszystkich sektorów gospodarki i gospodarstw domowych, w tym statystyki dotyczące odpadów wtórnych i małych przedsiębiorstw. Aby wyeliminować potencjalne luki w zakresie danych, uzupełniono je informacjami ze źródeł administracyjnych lub szacunkami. W ostatnich latach obserwuje się tendencję do większego polegania na źródłach administracyjnych, przy czym statystyczne badania reprezentacyjne są wykorzystywane bardziej selektywnie do gromadzenia danych uzupełniających i wypełniania pozostałych luk.

Podejście to jest wydajne i skuteczne, ponieważ opiera się na dostępnych danych administracyjnych i ukierunkowanych danych z badań, pozwalając na uzyskanie wysokiej jakości danych dotyczących wytwarzania odpadów. Metoda ta wykorzystuje mocne strony obu źródeł danych. Oznacza to, że jest ona zgodna z Europejskim kodeksem praktyk statystycznych, który promuje wykorzystanie istniejących źródeł danych i minimalizowanie obciążenia respondentów. W rezultacie zwiększa się dokładność i wiarygodność danych dotyczących wytwarzania odpadów, co stanowi solidną podstawę świadomego podejmowania decyzji. Przeprowadzane przez Eurostat kontrole sprawozdań, polegające na porównaniu danych z rejestru przedsiębiorstw z danymi z systemu sprawozdawczości dotyczącej odpadów, przyczyniły się do poprawy wiarygodności. Wskaźniki odpowiedzi są wprawdzie niskie,

jednak rozbieżności w zbiorach danych sugerują, że ilość wytwarzanych odpadów jest niedoszacowana o mniej niż 10 %. Niedokładności mogą wynikać z nieprawidłowego agregowania w ramach kodów NACE, co może oznaczać, że odpady z gospodarstw domowych są przeszacowane.

Ogólnie rzecz biorąc, nadal istnieją pewne ograniczenia, jednak jakość danych stale się poprawia i podejmowane są wysiłki w celu sprostania pozostałym wyzwaniom i zapewnienia dokładniejszych i bardziej porównywalnych danych dotyczących wytwarzania odpadów.

3.4.5. Dostępność i jasność

Zgodnie z rozporządzeniem statystyki odpadów są udostępniane za pośrednictwem kompleksowej bazy danych oraz jasnych i zwięzłych artykułów na stronie internetowej Eurostatu. Baza danych umożliwia użytkownikom tworzenie spersonalizowanych plików do pobrania, udostępnia się w niej zintegrowane metadane i sprawozdania dotyczące jakości. Pozwala to na lepsze zrozumienie statystyk. Z opinii użytkowników wynika, że są oni bardzo zadowoleni z dostępności danych, a większość zapytań dotyczy interpretacji opublikowanych danych liczbowych, a nie dostępu do nich, co sugeruje, że baza danych Eurostatu jest przyjaznym dla użytkownika i intuicyjnym źródłem informacji. Zapewniając łatwy dostęp do statystyk odpadów, Eurostat umożliwia zainteresowanym stronom w całej UE podejmowanie świadomych decyzji i promuje przejrzystość w sektorze gospodarowania odpadami.

3.4.6. Porównywalność

Dane zasadniczo charakteryzują się wysoką porównywalnością między państwami ze względu na wspólne definicje i klasyfikacje. Nadal istnieją jednak wyzwania, w szczególności w odniesieniu do danych dotyczących odpadów niebezpiecznych, w przypadku których zawarta w przepisach krajowych poszczególnych państw definicja „niebezpieczeństwa" może być rozbieżna. Porównania między państwami utrudnia również dominacja odpadów mineralnych, które stanowią około dwóch trzecich wszystkich odpadów. Aby złagodzić ten problem, Eurostat publikuje dane dotyczące wskaźnika „Odpady z wyłączeniem głównych odpadów mineralnych", który pomaga w przeprowadzaniu dokładniejszych porównań między państwami.

Większość państw członkowskich nadal pracuje nad podniesieniem jakości i efektywności danych, doskonaląc metody gromadzenia danych. Ulepszenia te mogą jednak powodować przerwy w szeregach czasowych, które to przerwy państwa członkowskie eliminują, dokonując korekt zbiorów danych i informując użytkowników o wszelkich zmianach. Eurostat sygnalizuje te nieciągłości w publikowanych przez siebie zbiorach danych.

3.4.7. Spójność

Statystyki dotyczące odpadów wykazują wysoki stopień spójności; w zależności od stopnia spójności statystyki mogą być łączone w na różne sposoby i do różnych zastosowań. Spójność ocenia się w trzech wymiarach: spójność z rachunkami narodowymi, spójność między

dziedzinami i spójność wewnętrzna. W przypadku statystyk odpadów spójność wewnętrzną zapewnia się poprzez konsekwentne przekształcanie danych surowych w dane wyjściowe.

Jeżeli chodzi o spójność między dziedzinami, wprowadzono procedury walidacji w celu porównania statystyk odpadów z innymi odpowiednimi zbiorami danych, takimi jak odpady ze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE), odpady opakowaniowe i odpady żywności. Chociaż procedury te pomagają ograniczyć niespójności, utrzymują się pewne rozbieżności, głównie ze względu na różnice w działach zajmujących się tworzeniem danych.

Niemniej jednak spójność z rachunkami narodowymi dobrze ilustrują powiązania między wytwarzaniem odpadów a wskaźnikami społeczno-gospodarczymi, takimi jak PKB na mieszkańca i wydatki publiczne na gospodarowanie odpadami. Na przykład dane wskazują na pozytywną korelację między wytwarzaniem odpadów na mieszkańca a PKB na mieszkańca. Związek między wytwarzaniem odpadów a wydatkami na gospodarowanie odpadami jest jednak mniej jasny, przy czym różne grupy państw wykazują różne wzorce.

Ponadto, ponieważ zestaw wskaźników gospodarowania odpadami łączy dane dotyczące przetwarzania gromadzone na podstawie rozporządzenia z danymi dotyczącymi przywozu/wywozu pochodzącymi ze statystyk handlu międzynarodowego (baza danych COMEXT) lub ze źródeł krajowych, ocenia się również spójność ze statystykami dotyczącymi międzynarodowego handlu towarami. Ustalenia te podkreślają złożoność powiązań między wytwarzaniem odpadów, działalnością gospodarczą i wpływem na środowisko, a także znaczenie ciągłych wysiłków na rzecz poprawy spójności i zgodności danych.

3.5. Analiza danych

Gromadzenie danych za 2022 r. zapewniło cenny wgląd w tendencje i zmiany w zakresie wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi. W szczególności dane ujawniły stały i ciągły spadek wytwarzania odpadów z gospodarstw domowych i podobnych odpadów[13], a także znaczny spadek bezpośredniego składowania tego strumienia odpadów. Ponadto odnotowano wzrost selektywnej zbiórki niektórych strumieni odpadów z gospodarstw domowych, takich jak szkło, tworzywa sztuczne i bioodpady.

Chociaż dane wykazały zadowalający poziom jakości, zidentyfikowano możliwości dalszej poprawy, w szczególności w odniesieniu do strumieni odpadów, takich jak osady ściekowe, odpady rolnicze i odpady budowlane. Eurostat udoskonalił swoje wytyczne, aby rozwiązać problem niespójnej klasyfikacji odpadów pochodzących z przemysłu wydobywczego w poszczególnych państwach.

Analiza rzuciła również światło na wyzwania stojące przed gospodarką o obiegu zamkniętym, w szczególności w odniesieniu do strumieni odpadów tworzyw sztucznych i odpadów włókienniczych. Zaobserwowano znaczne różnice w metodach wytwarzania i przetwarzania na mieszkańca, przy czym niektóre państwa w dużym stopniu polegają na wywozie lub składowaniu ze względu na ograniczone krajowe zdolności w zakresie recyklingu. Ustalenia

[13] Odpady, które nie są wytwarzane przez gospodarstwa domowe, ale pod względem składu przypominają odpady z gospodarstw domowych. Typowe przykłady obejmują odpady z małych przedsiębiorstw, biur, szkół i obiektów publicznych, takich jak parki, które wytwarzają rodzaje odpadów podobne do tych z gospodarstw domowych.

te wskazują na potrzebę poprawy infrastruktury, zmniejszenia zależności od wywozu i ujednolicenia definicji.

Aby rozwiązać te problemy, Eurostat rozszerzył kwestionariusz o dobrowolne zgłaszanie przywozu/wywozu odpadów i o inne istotne kategorie w celu uzgodnienia danych na temat wytwarzania odpadów z danymi dotyczącymi przetwarzania odpadów. Nie tylko podniesie to jakość szacunków, ale także dostarczy cennych spostrzeżeń w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.

3.6. Obciążenie administracyjne

Wymogi sprawozdawcze dotyczące statystyk odpadów nakładają obciążenie administracyjne na wytwórców odpadów i przedsiębiorstwa specjalizujące się w gospodarowaniu odpadami. Zgodnie z rozporządzeniem małe przedsiębiorstwa (zatrudniające mniej niż 10 pracowników)[14] mogą zmniejszyć to obciążenie, zastępując sprawozdawczość danymi zgromadzonymi bezpośrednio przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie stosują różne podejścia do gromadzenia danych, w tym badania, dane administracyjne lub połączenie tych dwóch metod. Dane administracyjne obejmują dane gromadzone do innych celów, takich jak opodatkowanie, monitorowanie środowiska lub krajowe gospodarowanie odpadami.

Aby zagwarantować dokładne gromadzenie danych, Eurostat zapewnia krajowym podmiotom zajmującym się zestawianiem danych – zarówno podmiotom zbierającym dane, jak i respondentom, pomoc techniczną i szkolenia.

Należy zauważyć, że w około 12 państwach członkowskich gromadzenie danych opiera się na danych administracyjnych, podczas gdy pięć państw korzysta z badań statystycznych. Zauważono również, że coraz więcej państw przyjmuje podejście łączone.

Około 6 325 respondentów poświęciło na wypełnienie kwestionariusza mniej niż godzinę. Jeżeli chodzi o szacowanie kosztów, na podstawie kompleksowej analizy sprawozdań dotyczących jakości i danych z badań całkowite obciążenie przedsiębiorstw w całej UE wynosi około 2,2 mln EUR (średnio 186 000 EUR na państwo członkowskie rocznie).

Zgodnie z wysiłkami Komisji na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych i uproszczenia wymogów dotyczących sprawozdawczości wydaje się, że obecny kwestionariusz zapewnia równowagę i proporcjonalne obciążenie w stosunku do zamierzonych celów. Wykorzystanie przez państwa członkowskie danych administracyjnych i podejść łączonych przyczynia się do zminimalizowania obciążenia wytwórców odpadów

[14] Zwolnienie małych przedsiębiorstw z obowiązku wypełniania ankiet odbywa się w różny sposób. W niektórych państwach małe przedsiębiorstwa są objęte badaniami wyrywkowymi, których wyniki są następnie przedmiotem ekstrapolacji. Większość państw jednak całkowicie zwalnia małe przedsiębiorstwa z tego obowiązku zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia, w którym dopuszcza się zwolnienie z udziału w badaniach przedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 10 pracowników, chyba że znacząco przyczyniają się one do wytwarzania odpadów. Alternatywnym rozwiązaniem jest ekstrapolacja danych przy użyciu modeli szacunkowych opierających się na czynnikach wytwarzania odpadów. Różne państwa wprowadziły różne progi zwolnienia z badań, ustalane przeważnie na podstawie liczby pracowników lub ilości odpadów wytwarzanych na rok. Niektóre państwa łączą te dwa kryteria w celu zapewnienia, by gromadzeniem danych objęte były nawet małe przedsiębiorstwa, o ile przekroczą określony próg ilości wytwarzanych odpadów.

i przedsiębiorstw. W ujęciu ogólnym wydaje się, że obowiązujące wymogi dotyczące sprawozdawczości w odniesieniu do statystyk odpadów są skuteczne w gromadzeniu niezbędnych danych przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum obciążeń administracyjnych, a tym samym wspierają cel Komisji, jakim jest zmniejszenie i uproszczenie obciążeń.

4. Środki usprawniające

Aby poprawić jakość danych liczbowych zgłaszanych na podstawie rozporządzenia, Eurostat poszukiwał skutecznego i szybkiego rozwiązania, które zaspokajałoby kluczowe potrzeby informacyjne w zakresie nowoczesnego gospodarowania odpadami, w szczególności w odniesieniu do monitorowania przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i obliczania współczynników recyklingu, które są kluczowymi wskaźnikami oceny postępów w realizacji celów UE w zakresie ochrony środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami.

Eurostat skupił się na opracowaniu dodatkowego modułu dotyczącego uzgadniania danych na temat wytwarzania odpadów z danymi dotyczącymi przetwarzania odpadów, co sprawia, że dane dotyczące odpadów są bardziej adekwatne i kompleksowe. Moduł składa się z pięciu tabel szczegółowych, które zawierają informacje dotyczące przepływu odpadów od momentu ich wytworzenia do przetworzenia, obejmujących przywóz i wywóz, obróbkę wstępną, obróbkę termiczną i odzysk materiałów. Podejście to dostarcza bardziej szczegółowych informacji na temat strumieni odpadów i umożliwia dokładne obliczenie współczynników recyklingu i odzysku dla poszczególnych rodzajów odpadów.

Pomimo ograniczonej sprawozdawczości w ramach tego dobrowolnego modułu w turach sprawozdawczych w 2022 r. i 2024 r. Eurostat wykorzystał najbardziej kompleksowe zgłoszenia do stworzenia wykresów Sankeya, przedstawiając wizualnie przepływy odpadów i identyfikując luki w danych. Wykresy te, w połączeniu z konsultacjami z krajami osiągającymi najlepsze wyniki, wygenerowały pewną ilość danych i utorowały drogę do bardziej wiarygodnej i kompleksowej sprawozdawczości w przyszłości.

Aby przeanalizować gospodarkę o obiegu zamkniętym i uprościć monitorowanie wyników recyklingu i odzysku materiałów w poszczególnych strumieniach odpadów, Eurostat wprowadził rachunki związane z odpadami, czyli ramy metodyczne i podejście służące integracji danych o różnym poziomie szczegółowości, pochodzących z kilku źródeł.

5. Wnioski

Dane zebrane zgodnie z rozporządzeniem stanowią kompleksowe i wiarygodne źródło informacji na temat wytwarzania i przetwarzania odpadów w UE, obejmujące lata 2002–2022.

Dane są na ogół przekazywane terminowo i mają wystarczającą jakość, aby można je było uznać za wiarygodne i dokładne. Jakość zbioru danych zależy w dużej mierze od metodyki poszczególnych państw, która poprawia się nieustannie, z każdym cyklem gromadzenia danych. Do poprawy tej przyczyniło się kilka czynników: coraz większe poleganie na danych administracyjnych, co zmniejsza zależność od ekstrapolacji, oraz stałe postępy w kontroli

poprawności danych, a także wymiana informacji z państwami członkowskimi za pośrednictwem wytycznych, grup roboczych i wizyt krajowych.

Dane te mają jednak swoje ograniczenia, ponieważ informacje na temat gospodarki o obiegu zamkniętym i wykorzystania odpadów jako zasobów są niekompletne ze względu na luki w danych dotyczących wstępnego przetwarzania, reklasyfikacji odpadów i międzynarodowego handlu odpadami. Ogranicza to dostępność kompleksowych informacji wykraczających poza ostateczne przetwarzanie i unieszkodliwianie. Eurostat podjął wraz z grupą roboczą kroki w celu wdrożenia dodatkowego modułu, w którym dane są gromadzone na zasadzie dobrowolności, ponieważ nie jest on częścią rozporządzenia. Niestety wskaźnik odpowiedzi był bardzo niski ze względu na ograniczone zasoby na szczeblu państw członkowskich, w związku z czym danych tych nie można jeszcze wykorzystać.

Ponieważ UE wprowadza obowiązki sprawozdawcze w zakresie odpadów w odniesieniu do określonych strumieni odpadów (takich jak baterie[15], e-odpady[16], odpady żywności[17] i odpady opakowaniowe[18]) na mocy różnych dyrektyw i rozporządzeń sektorowych, dostępnych jest więcej informacji na temat tych rodzajów odpadów. Jednak jedyną podstawą dla przedstawiania Komisji oficjalnych sprawozdań państw członkowskich, uwzględniających wszystkie rodzaje odpadów, pozostaje rozporządzenie. Jest to podstawowe narzędzie pomiaru przepływów materiałów w gospodarce o obiegu zamkniętym. Na podstawie rozporządzenia nie mierzy się wystarczająco dobrze przepływów od momentu zbiórki odpadów do ich przetwarzania, w szczególności, ale nie tylko, w odniesieniu do transgranicznych przepływów odpadów. Poprawa danych w tym obszarze ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania kompletności informacji na temat gospodarki o obiegu zamkniętym oraz adekwatności zbiorów danych określonych w rozporządzeniu na potrzeby analizy danych.

Ponadto można zbadać możliwość poprawy spójności statystyk dotyczących odpadów poprzez kontrolę krzyżową ze statystykami dotyczącymi handlu zagranicznego i bilansu płatniczego. Nie powinno to wiązać się z dodatkowymi obciążeniami sprawozdawczymi dla państw członkowskich i pozwoliłoby określić obszary, w których w przyszłości należy udoskonalić metodykę dotyczącą międzynarodowych przepływów odpadów, a tym samym poprawić ogólną jakość i wiarygodność statystyk odpadów.

Pomimo swoich ograniczeń dane przekazywane na podstawie rozporządzenia pozostają jedynym źródłem kompleksowego i całościowego przeglądu gospodarowania odpadami we wszystkich sektorach gospodarki i gospodarstwach domowych w UE. Stanowią one unikalne

---

[15] Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów. Dz.U. L 266 z 26.9.2006, s. 1; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/66/2018-07-04.

[16] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE). Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/2024-04-08.

[17] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18.

[18] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE; Dz.U. L, 2025/40, 22.1.2025; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj.

i dokładne odzwierciedlenie rozwoju sytuacji gospodarczej, w tym tendencji w zakresie wytwarzania i przetwarzania odpadów.